

SZERKESZTŐSÉG
és

KIADÓ HIVATAL

hová a *dolgozatok*
és *előfizetési pénzek*
küldendők:Kolozsvár, Ref. Theologia
2. számú lakás.

VASÁR NAP

KÉPES CSALÁDI HETI UJSÁG.

AZ ERDÉLYI EV. REF. «EGYHÁZI ÉRTEKEZLET»-E
TÁMOGATÁSÁVAL

SZERKESZTIK:

NAGY KÁROLY, VAJDA FERENCZ,

ref. theol. tanár, felelős szerkesztő. sz.-lónai pap, főmunkatárs.

Megjelenik minden vasárnap egy íven.

Előfizetési ár:

Egy évre . . . 4 korona Negyedévre . . . 1 korona.
Félévre . . . 2 korona. Egy szám ára . 10 fillér.

Hirdetek nektek nagy örömet.

Elérkezett újra a kedves karácsony ünnep. Isten házában és hajlékainkban, gyülekezetekben és a családok szűk körében hangzik amaz első *örömmizenet*: a karácsonyi evangélium.

A mindennapi életnek tépelődései közül lelkünk egy pillanatra kiszakítja magát; felölti a képzeletnek gyorsröptü szárnyait és visszazáll 19 száz esztendő az emberiség történetében. És ott valami kimondhatatlanul édes hang csendül fülébe. Olyan felemelő, olyan bátorító ez a hang. Hogy is ne volna az? Hisz nem embereknek, hanem az Isten angyalának ajkáról hangzik: «*hirdetek nektek nagy örömet . . .!*» És szent ámulat fog el, a mint látjuk, hogy ez az öröm, mint hatja át az élet nyomorában megtört, szegény sziveket, miként emelkednek fel a töredelmességben a tudatlanság és bűn által levert lelkek és mint tesznek bizonyosságot, hogy nekik valóban *Megtartó* született.

De nem tagadhatjuk el, hogy a mai kor emberének lelke erről a szent útról gyorsan visszater a jelennek sivár tájaira. És be kell vallanunk, hogy a mult édes emlékei nem képesek elűzni a jelen csüggedését.

A karácsonyi evangélium ma is hangzik az egész föld kerekességén. Az igehirdetők ajkáról ismétlődik ma is a vigasztalás: «*hirdetek nektek nagy örömet.*» De a szíveknek az első karácsonyi felmelegedését hiában keressük. Hogy a hirdett *nagy öröm* minden kebel mélyére hatna, minden szemből sugároznék: azt épen nem mondhatjuk. Sőt a mi kevés fény feldereng is, csak olyan az sokaknál, mint a téli évszak csillogása: fénylik, de melegség nélkül való. Lefolynak sokakra nézve

a karácsonyi napok anélkül hogy *Megtartó* maradna azokból számukra.

De hát mi ennek az oka? Hol van a hiba? Az öröm hirnökeiben tán, mert ma csak erőtlen emberek ismétlik azt, a mit az első karácsonyban az Urnak angyala hirdetett?

Nem tagadhatjuk, hogy ebben is lehet baj. Lehet, hogy korunknak szorongató anyagi szívódásai sok ige hirdetőnek festnek orcájára aggodalmakat, mikor az ajkról a nagy örömmel ígérete hangzik el. Ez azonban csak egyik része annak az általános bajnak, mely mintha a lelki élet levegőjét rontotta volna meg. Mintha kiveszett volna ebből a levegőből az éltető erő: a *hit*.

Sokan csak a külső ünnepi zajban *hallják*, de *meg nem hallgatják* a karácsonyi örömmizenetet. Mások meghallgatják szokásból, a társadalomhoz való alkalmazkodásból, de *nem hisznek* annak. Nem hiszik, hogy a *názáreti Jézusban* csakugyan *Megtartó* született.

Ezért nem tud megvalósulni az *öröm* szívökben. Keserű mosolylyal felelnek az öröm ígérete: ugyan hozhat e örömet *ma* valami az emberiségnek? Ezeknek csakugyan nincs semmi maradandó örömük a karácsonyban. Nincs, mert ők külsőben *Magtartót* óhajtanának a názáreti Jézusnál. De épen ezért egyáltalán nem találnak megtartást «*mert nem is adatott emderek között, ég alatt más név, mely által kellene nekünk megtartatunk.*» (Csel. 4, 12.)

Az első karácsonyban is csak azok találták meg a nagy örömet. a kik hitték, hogy a Názáreti Jézus az *egyedüli Megtartó*. És a kik ezt a hitet lelkökben hordozzák: azok ma is érzik a nagy örömet. Ez a hit azonban csak azoknak szívében erősödhetik meg, a kik megérik, hogy az

emberiségnek *milyen Megtartóra* van szüksége. A kik az Urnak szavait szüntelen lelkökben hordozzák: *«mit használ valakinek, ha mind e világot megnyerné is, ha az ő lelkét elvesziti?»* (Márk 8, 36)

Jól értsük meg ezt. A ki a *világot akarja* magának *megtartani* az *csalódik*, de a *ki lelke számára keres Megtartót*: az meg is találja — a *Jézusban*. Épen azért *annak* nem lehet, *ennek* pedig megmérhetetlen öröme van a Jézus születésében.

Tulajdonképen így volt ez az első karácsonyban is. Avagy mi által lett Jézus megtartója, mivel szerzett oly nagy örömet a gyötrődő világnak? Hatalom, hivatal osztogatásával? Dicsőség nyújtásával? Anyagi bőséggel, a köveknek kenyerekké változtatásával? A nyomornak megszüntetésével? A könnyhullatásnak eltörlésével? Szóval: külső becses ajándékokkal?

Nem. Sőt ellenkezőleg neki vittek ajándékokat. Hozzá járultak tömjénnel és mirhával, drága kenetekkel, vagy a bűnbánó lélekből fakadt könnyek, tisztaságot jelentő gyémántjaival a megtartást kereső lelkek.

De hát ő mit adott? Adott lelki békét, sziv nyugalmat, szenvedni tudó türelmet, felemelő kegyelmet, élő reménységet, munkás hitet, megelevenítő szeretetet, szóval: *lelki megtartást* és azoknak, a kik ez ajándékok becsét megtudták érteni: *nagy örömet*.

És a mint *Istennél nincsen változás*: úgy a Jézus is — ki *egy az Atyával* — meg nem változott. Ő ma is ugyanazon lelki kincseket hozza nekünk. Szegénységünket el nem veszi, de meggyőz, hogy a szegénységben is lehetünk boldo-

gok. Könnyeinket el nem törli, de szivünk megtisztítóivá teszi arcokat. Ő nem a világhoz tapadt részünket, hanem lelkünket akarja megtartani. Ha ezt megtudjuk becsülni: akkor édes gyönyörrel tölti be szivünket, különben pedig üresen hagyja azt a karácsonyi ige: *hirdetek nektek nagy örömet!* . . . Oh, ha immár nagy öröme lenne a karácsony minden népnek. Egyházunk tagjainak, lapunk olvasóinak adjon Isten ilyen örömet. . . !

Pásztor.

Karácsonyi ének.

Hasadj ki felettünk
Karácsoni hajnal,
Hints ránk fénysugarat
Tiszta viradattal.
Tekints be, tekints be
Minden kicsi házba
S messzi eltekintő
Uri palotákba.

Seb, ha soká vérezett
E napon ne fájjon,
Sziv ha megsebezett,
Gyógyulást találjon.
Ellenség a lelkét
Meg ne keményítse,
Emberét az ember
Testvérnek tekintse.

Szereteted fényét
Szórd szét a világba:
— Ne legyen ma szegény,
Ne legyen ma árva.
Az örök küzdelem
Lassan elpihenjen,
Gyűlölet, vak harag
Szeretetre menjen.

Uj remény fakadjon
Az egész világon
Szeretet himnusza
Mindörökre szálljon,
Hasadj ki felettünk
Karácsonyi hajnal,
Szelid napsugárral,
Tiszta viradattal.

Hogy ki búban fogant
Örök szenvedésre,
Annak is ragyogjon
Karácsony reménye.
S hogy ki sírva ébred
Az új viradatra,
Annak is kigyuljon
A szeretet napja . . .

Juhász Sándor.

TÁRCSZA.

Karácsony előestéjén.

Montad mamám
Van egy kis fa
Mely mindig zöld, —
Pedig fenn a
Havason nőtt

— Azt is mondtad:
Hogy az angyal
Szereti a
Jó gyermeket,
S e zöld fára
Hozni szokott
Sok szép mindent. —

Örök zöld az
Télen-nyáron,
S karácsonykor
Szobánkba száll
Angyal szárnyon.

Óh, ha e fa
Hozzánk szállna!
És Jézuska
Angyalkája
Ajándékot
Hozna rája:

Megköszöném
Neki szépen,
S imádkoznám,
Hogy mamámat
Tartsa, s álddja
Meg az Isten!

Nóra.

A karácsonyi prédikáció hatása.

Megkondultak a harangok. Ünnepelesen és hatalmasan zugnak akkordjai. Örömet, ünnepi örömet hordanak szét a városokban, falvakban, hir-

detve ama régi, kedves történetet, melyet ma milliók szeretettel ismételnék, a mely milliók szivét megindítja s karácsonyi öröme hangolja:

*«Dicsőség legyen a magasságban Istennek
Földön békesség, jó akarat az embereknek.»*

Férfiak, nők és gyermekek kisebb-nagyobb csomagokkal megterhelve, sietnek az utcákon keresztül haza felé. Mindenik csomagnak boritéka valami meglepetést takar, melyet a jó Jézus kicsinyeknek — de még nagyoknak is — küldött, hozott, vásárolt. Öreg bácsikák cipelik az illatozó fenyő-fácskákat az unokák részére; öreg nénikék tipepnek a hólepte úton keresztül, öröm fénye sugárzik szemeikben, gyermekies vágyódás sziveikben. A kosárkában — ott a karján, van valami elrejtve, mely meglepetésre készül, örömet szerez annak, ki megosztja ő vele az élet bánatát, keserűségét, örömét egyaránt.

Közben hatalmasan zúgnak a harangok. A templomban már megkezdődött az éneklés; a kinyitott ajtón át kihangzik az orgona kellemesen hívogató hangja. A nép éppen most kezdte meg éneklését:

*«Krisztus Urunknak áldott születésén,
Angyali verset mondjunk szent ünnepén.
Mely Bethlehemnek mezéjében, régen,
Zengett eképpen:»*

Az ájtatos hívők csapatosan mennek a tem-

Kegyesség útja.

Mi mindent lát a könyörületesesség angyala a karácsony előtti napokban?

A deczemberi hetekben, a boldog, vidám, kegyelmet hozó karácsony előtti napokban történt. Ezekben a napokban élvezzük azokat a boldogító örömeket, melyeket a Krisztus születésének örömmünnepe hoz magával. Ezekben a napokban igyekezünk másoknak is örömet szerezni. A karácsonyi örömmünnepek mindenütt boldog, megelégedett embereket kell találni. A könyörületesesség angyala megérkezik; bejárja a házakat, tudomást szerez magának arról, hogy vajjon igyekeznek-e az emberek azoknak is örömet szerezni, kik azt legjobban nélkülözik — a szegényeknek.

Betekint egy házba, mely igen kényelmesen van berendezve; jóllét minden sarokban és szegletben. Asszonyok és kisasszonyok üldögélnek bent kényelemben; éppen valami divatos fejéket próbálgatnak fel. Élénken folyik a beszélgetés arról, hogy mit is vegyenek a mamának, apának, testvérnek, nagynéninek, nagybátyának? Mit köszünk, horgoljunk, fessünk? stb. Ah, az ember feje majd szétreped a sok gondolkodástól. Talán valami divatosan kivarrott papucs, vagy lábszönyeg, házi sapka a legjobb lenne? Oh, de ezekből is annyi van már nekik, ezekkel éppenséggel nem lepnénk meg őket. De megvan! Egy finom nyakék, melltű; bácsinak óraláncz. Oh ez pompás karácsonyi

plomba, hogy részt vegyenek az Üdvözítő Jézus emlékeztetére szentelt nagy ünnep megszentelésében.

Határozatlanul, hogy ő is bemenjen-e az ajtatoskodók közé, áll az ajtó előtt egy ember. Férfi korban van éppen; a harmincz évet már meghaladta. Arczát rendezetlen szakál borítja, melyben hópelyhek akadtak meg. Kalapja által vetett árnyék homályossá teszi az egész arczát; vonásait nem lehet felismerni . . .

Az orgona megszólal ismét . . . s a nép újra kezdi a másik karácsonyi éneket:

*«Szívünk vígsággal ma betölt;
Mert ígéret szerént felkölt
Istenfélők számára.
Az igazság fényes napja
Uj testamentomnak papja
Eljött kit sok szent vára.
Csillog-villog, ragyog már lám,
Melyet Bálám látta régen
Fénylik, mint szép nap az égen.»*

Végre a mi emberünk is belépett a templomba és helyet foglalt az utolsó padban. Egy öreg bácsi mellé ült, ki tovább húzódott, hogy helyt adjon a jövevénynek, hiszen Isten házában mindnyájan egyenlők vagyunk, egyforma joggal rendelkezünk.

Megszűnt az éneklés; elhangzott az orgona is. Megjelent a lelkész a szószéken, s imádkozott

ajándék lesz. S ekkor belép az angyal és halkán susogja egyik nagyvilági dáma fülébe: «És a szegények, a kik éppenséggel semmivel sem rendelkeznek?» És feleli bosszusan: «Szegények? Én nem ösmerek olyanokat!»

«Nem ösmersz olyanokat?» — mond az angyal, — «menj a szegényházba, vagy menj a lelkészhez, oh, ott találni fogsz biztos czimeket.» «Én már oda adtam a mi tölem telt, a szegények részére» — hangzik a válasz. Ugy? az elég? És te nem vágyodól egyáltalában látni mily felséges öröm tér a szegények szívébe és kunyhóiba e karácsonyi ünnep alkalmával? És mit mond az Ur: «*A ki a kicsinyek közül egygyel is jót teszen, velem teszen jól.*»

Az angyal tovább megy. Egy szegény házacskába érkezik. Bent egy gyászba borult özvegy ül, kinek férje nem régen halt meg; a betegség a temetés oly sokba került. És most a keserű szegénység . . . nincsen karácsonyfa sem, holott ma este a legszegényebb sem nélkülözi azt; fázó, éhező gyermekek! . . . «O, Uram! miért vagyunk mi oly szegények és nyomorultak és másutt hogy daskálnak a bőségben, feleslegben?» Ekkor felnyilik az ajtó, egy fácskát hoznak be, hirtelen felgyújtják a gyertyákat; gyorsan néhány ruha darabot és élelmiszert, pár darab édességet, képet, a gyermekek számára könyvet — tesznek alá. És az ajándékozó hirtelen eltávozik; de élvezte a szerencsétlenek szemében a hála, öröm felvillanását. Oh, te boldog, vidám karácsonyi idő!

Azután egy gazdag ember házába tér be az angyal. Éppen számadását végzi; az eredmény kedvező. «Helyes, szép, most ujonnan butoroztatam a szobákat; feleségemnek csináltatok finom

szive, lelke mélyéből, hálát adva a Mindenhatónak, hogy e magasztos ünnep örömeiben, áldásaiban ismét részesülni engedi az ő gyermekeit; hogy elküldte ismét a megígért Messiást, a szabadítót, a megváltót. Majd felcsendül ajkain az isteni ige: «*Történt ebben ez időben, hogy Augustus római császár megparancsolta, hogy mindenki beiratkozzék.*»

Remek beszédben rajzolta Isten jóságát, ki nem nézte a világ bűnét, hanem: «*az ő egyszülött Fiát adná, hogy valaki hiszen ő benne el ne vesszen, hanem örök élete legyen.*»

A mi emberünk mozdulatlanul ült a padban, figyelt a lelkész minden szavára talán jobban, mint bárki más a templomban. Egész lényét átmegejt járta a lelkész tanítása; bensejében hatalmas harcz folyt. Könye megeredt, s lassanként cseppekben gördült le arczán. És minél hatalmasabban beszélt a lelkész arról:

— «*Ki azért jött, hogy megkeresse
Éz boldoggá tegye, ki elveszett vala.*» —

annál gazdagabban folytak könyvei; mert hiszen harmincz esztendő vonult el hirtelen lelki szemei előtt, a maga változatos napjaival, óráival, perczeivel. Látta az ártatlan gyermekkorát örömteljes óráival; a szülei szeretet megnyilatkozását, kimondhatatlan gyöngédségével . . . Aztán később az ifju kort, oh jaj! — ez fájdalmas képeket tár a mi emberünk lelki szemei elé. E korban elkö-

selyem ruhát és a jövő évben elutazunk ismét a fürdőbe!» — «És a szegények?» — súgja az angyal neki is a fülébe «Szegények?» — «Mit tartozik én reám a nyomorult nép, minél többet ad nekik az ember, annál szemtelenebbek lesznek!»

... — Szegény ember vagy te, daczára óriási vagyondnak. Oh, a te lelked üres! Hol vannak a kincsek, melyet sem a rozsdá, sem a moly meg nem emészthetnek?

Ismét új lakást keres fel az angyal. Jó modu embert talál itt is. Ez is számol éppen. Az ő nyeresége nem volt oly nagy; de mégis haszonnal végződött az év. «Feleségem» — kiálta — «a Mindenható Isten megadta ismét bőségesen a mindennapi kenyeret és azonfelül még valamicskét is. Im, ez összeg, szerezz vele a szegényeknek örömet; talán a mosonénknak vagy a szegény szabónak ott a szomszédban. Te bizonynyal fogod tudni már, hogy hova fordítsd! Tudom jól, hogy neked az a legkedvesebb karácsonyi ajándék, ha én bizonyos összeget adok, szegények részére kiosztás végett; hiszen oly jól esik az emberi szíveknek, ha karácsonykor mással is tehet valami jót.»

Az angyal megy tovább. Itt jó módot árul el minden. A föld jól jövedelmezett. «Jó», — mondák itt — «most vásárolunk ismét földbirtokot, legalább lányunknak tisztességes hozományt biztosíthatunk; mi többet adunk azért is, mint a farkar szomszéd oda által... «És a szegények?» susogta az angyal ismét... Azonban itt a fülek süketek, nem kap semmi feleletet.

Egy másik házban fiatal asszony áll a szoba közepén, éppen új butorzatát szemlélgeti «Hála neked jó Atyánk, — mondá ő halkán — hogy

vetett bűnök ólom sujjal nehezeden lelkére, ijesztően tárulnak fel előtte.

Életét függetlenül, szabadon akarta leélni; útját minden támogatás, segítség, kalauzolás nélkül akarta megfutni. A «én» volt az ő világa. Szenvedélyeinek megfelelőleg igyekezett berendezni életének minden pillanatát. Istenre, vallásra, bibliára nem volt neki szüksége. Mit segíthetnek ezek ő rajta? Ha a pénz elfogyott, megszűnik vele minden kényelem, boldogság, földi, mennyei jó. Mennyiben segíthet ő rajta Isten, ki soha sincsen érintkezésbe a föld gyermekeivel, ki távolról nézi, — sokszor minden szeretet nélkül — a föld fiainak nyomorát, baját, szenvedését? Ő, ki egy ujjal sem igyekezik e földi nyomort megváltoztatni; könnyíteni a gondot, a terhet. És a szülei szeretet, a mely igyekezett őt megmenteni a végelromlástól, az önmeghasonlástól; ha azon fáradoztak kedvesei, hogy visszahozzák édes gyermeküket arra az utra, mely «keskeny és egyedül vissz az örök életre»: nem tetszett neki; megvetette intésöket. Gunyos kacajjal ragadta ki magát az édes anya ölelő karjai közül, midőn szeretetteljes gondoskodással fékentartani akarta; az imádság, melyet édes atyja ajánlott mely neki öreg napjaiban, az életért való keserves küzdelemben, egyetlen balsam volt lelkének sebeire, — haszontalan időtöltés volt reá nézve; nem ösmerte Jézust és az ő parancsolatát: «Szüntelen

megőrzöttél mindnyájunkat ismét; minden jól folyt ez esztendőben. A szegény szomszédoknak okvetlen kell juttatnunk valamit, hogy karácsonyi örömet élvezzenek ők is. Isten és édes Üdvezítőnk is úgy akarja ezt; úgy kell ennek történni!»

A könyörületesség angyala tudna még többet is elmondani. Azonban legyen ez elég. Vajjon mit fog e most ránk következő karácsonyi napokból te rólad feljegyezni kedves olvasó??!

Atrib.

Isten igéje.

Az Isten szeret...

Ebből tetszett meg az Istennek hozzánk való szerelme, hogy amaz ő egyetlen egyszülött Fiát elbocsátotta Isten e világra, hogy éljünk ő általa.
I. Ján. IV. 9.

Karácsony van. Legyen ez a nap kivétel a többi közül. Némuljon el a szívekben minden más érzélem, ne legyen az elmékben más gondolat: csupán az Isten szerelmének boldogító érzelme, a Jézus születésének felséges gondolata. Az Isten szeret. Az ő szerelmének bizonyosága: a karácsoni öröm, vagyis a Jézus születése és a mi életünk. *Ebből tetszett meg Istennek hozzánk való szerelme, hogy amaz ő egyetlen egyszülött Fiát elbocsátotta Isten e világra, hogy éljünk ő általa.*

Ah, nehéz dolog elképzelni az Istennek hozzánk való szerelmét, ha azt szívünkben nem érezzük és életünkben bizonyosságait nem látjuk. Ne-

imádkozzatok! Nem törődött azzal sem legkevésbé, hogy szüleit tettével, életével örökre bánatba ejti, kétségbeesésbe taszítja; ha szívök megreped, vagy bármi csapás éri utól őket: nem törődött ő azzal sem. Mire való az a kegyeskedés, imádkozással teljes élet!? — hiszen azzal úgy sem lesz senki szerencsésebb.

És most, az élet, melynek folyó karjai közt támolyogva jár-kél, megszerezte-e neki az óhajtott, remélt örömet? A miután vágyódott, megadta-e neki az élet? Egyetlen egy álmokép valóra váit-e, beteljesedett-e?... Nem, egyik sem! Nyugtalanabb, vágyakozóbb lett mindig. Fútkosott a szerencse után, melyet a világ ígért neki és fájdalommal vegyes öröm közepette észre sem vette, hogy ezüst hajszálak jelentek meg fején; észre sem vette, hogy minden nappal idősebb lesz, de minden nappal szerencsétlenebb is. Néha-néha, egy öntudatos órában kopogtatott a gyermekkori vallásos hit szíve ajtaján, s beeresztés után óhajtozott: azonban a dacz és elkeseredés nem engedte egy barátságos «tessék» et kiáltani. És így futotta nyomoruságos életét kétségbeesetten, Isten nélkül, Jézus evangéliuma nélkül; és így akart tovább is élni, míg a halál véget nem vet nyomoruságos életének...

... De nem, ma az ő számára is megkonduktak a harangok és akaratlanul is követte annak

héz volt egy különösen a Jézus előtti emberiségnek, s köztük a zsidóságnak, kik egyfelől idegen uralom rabigájában, másfelől saját bűneik sulya alatt nyögtek. Egyik jobban nyomta, mint a másik. Az élet, melyet ők éltek nem volt boldogító, áldást hozó. Nem volt fénye, mely a szenvedéseket beragyogja; nem volt balzsama, mely a fájó szíveket begyógyítsa; nem nyújtott egy csendes partot, hol megpihenhettek volna és nem mutatta meg amaz örök hazát, a hol örökké élhettek volna. Pedig, Isten őket is szerette, de ők ezt a szeretetet nem ismerték. Jézus volt az, a ki Istennek örök szeretetét az emberiséggel megismertette. Igen, de e világ ma sem ismeri eléggé, mert mint a zsidók, nem fogadja be a Jézust.

Az Isten szeret, de Jézus nélkül az ő szeretetét nem ismerhetjük, nem érezhetjük. Jézus nélkül az élet ma is sötét, rideg, vigasztaló és nincs melege, áldása. Jézus nélkül ma is rabigában sinlődünk, a lelki szabadság áldott napja nem süt fel reánk.

Életnek vándora! Hová mégy? Van-e utitársad, van-e vezéred? Vándorbotod nem elég, hogy földi pályád megfussd. Hogy el ne tévelyedj, és céljérj: neked is, mint a napkeleti bölcseneknek egy fémlő csillagra, mint Jákóbnak a pusztaiban egy előljáróra, egy vezetőre van szükséged. Ez a vezető: az Ur Jézus; s a fénylő csillag: az ő evangéliuma. Vándorok vagyunk mindnyájan. Csakhogy egyik árvaságban, szenvedésben, a másik örömben, gazdagságban, igen sokan pedig a bűnben vándorolnak. Jézus nélkül sem az egyik, sem a másik vándor nem jut célhoz.

Szenvedő lelkek, világnak árvái, csillanjon

hivogató hangját, habár lelkében valami ellene beszélt . . .

És most, úgy tetszett, mintha gyermekkori emlékei felelevenülnének; mintha azok a kedves órák visszatérnének a múlt feledés tengeréből. Minden olyan ismét előtte, mint abban a boldog korban; olyan az orgona és annak kedvesen hivogató hangja; a hívők ájtatos éneke: óh, mily szép és felemelő ismét; mily jólesőleg hangzik a szószékről alá, a boldogító evangélium:

*«Senkiben másban nincs üdvösség,
Nem is adatott az embereknek más név,
Mely által kellene megtartatnunk.»*

Akkor, akkor midőn édes apjával és anyjával templomba ment a karácsonyi isteni tiszteletre, szélben, hóban, kezében énekes könyvel, . . . akkor, akkor . . . óh mily boldog volt . . .!

. . . A lelkész bevégezte beszédét; a hallgatóság felállott imádkozni. Mintegy álomból felébredve önkéntelenül állott fel a mi emberünk is, s összetette kezét, imádkozott szíve, lelke mélyéből; elimádkozta azt a régen tanult, de oly régen nem mondott kedves imádságot:

«Mi Atyánk! ki vagy a mennyekben . . .»

Aztán az orgona megszólalt ismét; a közönség újra énekelt:

*«Eljött már, kit a szent atyák vártak,
A szent királyok a kit óhajtottak.»*

fel a ti szívetekben is a karácsonyi örömnél egy fény sugarat, mert ime Jézus nektek is megjelentette az Istennek szerelmét. Nem vagytok elhagyatva, Isten veletek van; Isten a ti Atyátok. Az Isten titeket is szeret!

Istennek szerelmét láthatjuk a föld áldásaiban, a tél fagyában, sőt még a szenvedésekben is: de hát, ti világnak szerencsései, az Istennek szerelme gerjeszt-e a ti szívetekben viszont szerelmet? Amaz élet, melyet Jézus élt: a szeretetnek élete volt. És ti, kik az ő keresztségével kereszteskedtetek meg: részesei vagytok-e az ő szeretetének? Rátok nézve, a karácsonyi evangélium csak akkor válik az öröm evangéliumává, a békeesség forrásává, csak úgy áraszt fényt, meleget a ti éltetekre, ha van szeretet a ti szívetekben is.

Van-e szeretet a ti szívetekben Isten iránt, a ki nekünk Atyánk; a Jézus iránt, a ki nekünk Megváltónk? Van-e szeretet a ti szívetekben embertársaitok nyomora, szenvedése iránt, kik a ti testvéreitek? Van-e szeretet a ti szívetekben az anyaszentegyház és annak templomai, iskolái iránt, melyek hirdetői az isteni szeretetnek?

Ah, mintha nehéz bánat lepné meg a mi lelkünket, mikor e kérdések felől elgondolkozunk; mintha éreznők, hogy *fogyatkozás* van mi bennünk. Fájdalmában fölsír, zokog a mi lelkünk, s aggódva kérdezzük: kicsoda szabadít meg a bűntől, melynek zsoldja a halál? Ne csüggedj, ne emésztődj szegény bűnös lélek. Az Isten szeret. Ime, Jézusban felmutatta az élet utját, mindazok előtt, *a kik ő benne hisznek.*

Az Isten szeret . . . Töltse be a mi lelkünket az Isten szerelmének boldogító érzeménye, s

*Kiről jövendőt próféták mondtak —
Nyilván szólottak.»*

Az isteni tisztelet bevégeződött; a nép sietett a szabadba. A mi emberünk is eltűnt hirtelen a tömeg közt. Utközben találkozott kicsiny gyermekekkel, kik a jó Jézus által hozott ajándékot vetekedve dicsérték; néhány fillért nyomott mindeniknek a kezébe és a nélkül, hogy az elámult gyermekek köszönetét beárta volna, hirtelen eltávozott. Szíve telve volt örömmel benseje csak úgy repesett a boldogságtól. Hazamenet vásárolt még egy kicsinyke karácsonyfát és gyertyát: aztán boldogan lakása felé sietett.

Nem sok idő múlva szobájában volt; feldíszítette a fácskát, meggyújtotta a gyertyákat. Aztán szülei képei elé állott, melyek egyszerű, fekete rájában függtek a falon. Könyvek tolultak szemeibe midőn annyi idő óta ismét kezébe vette a képeket; gondosan leporolta őket és szeretetteljesen ajkaihoz emelte az elhaloványult képeket és számtalanszor megcsókolta s aztán halkán így susogott:

«Nyugodjatok csendesen kedveseim, nyugodjatok és örüljétek ti megdicsőültek, a ti gyermeketekkel; mert ő halott volt és feltámadott, elvezetett és ismét megtaláltatott.»

Birtha József.

kiben hozzánk való nagy szerelmét megjelenítette: annak születése napján, boruljunk le hitünk templomában és énekeljük a mennyei karokkal: *dicsőség a magasságban Istennek, a földön legyen béke és az emberekhez jó akarat!*

Vajda Ferencz.

Hazai krónika.

1901. decz. 16.

Országgyűlés. Decz. hó 9-én tovább folytatták a kérvények tárgyalását. Egy néhány budapesti polgár azt kérte a képviselőháztól, hogy *Bánffy Dezső* volt miniszterelnököt helyezték vád alá, mivel az alkotmányt fel akarta függeszteni. Előadó azt javasolja, hogy a kérvényt tegyék levéltárba. Fel kell olvasni — kiált közbe a néppárti *Rakovszky* Fel is olvasták, de a sorsa így is csak levéltárba helyezés lett. A *római és gör. kath.* tanító egyesület az egyforma nyugdíj iránt adtak be kérést. *Wlassics* miniszter erre azt feleli, hogy a nyugdíjat a fizetés után állapítják meg. Itt kedvező ígéretet nem tehet, de már azt hogy a tanítás szolgálati ideje 35 évre szállítsák le: méltányosnak tartja. Decz. 10-én tovább foly a kérvények feletti vita és a *munkások* kérelmére kerül a sor. A munkások azt kérik, hogy rendezze az állam a munkát és a munkaszünetet, hogy a munkás ember télen-nyáron egyformán kapjon munkát. Különösen pedig rendezze a vasárnapi munkaszünetet. Egész sereg képviselő pártolja a kérést, kiknek beszédeire decz. 11-én *Széll Kálmán* miniszterelnök kijelenti, hogy a kormány többféle úton-módon igyekszik segíteni a munkás néposztályon. Így 1901-ben a kereskedelmi miniszter a fővárosban 13 millió, a vidéken 27 millió koronát vett fel építkezésekre és itt első sorban a munkanélkülieknek adnak kenyeret. 1902-re pedig 29 ezer koronánál több van előirányozva. Ezenkívül gyárakban, utaknál első sorban a munkanélküliekre vannak tekintettel. Decz. 12-én a vármegyék pénzkezeléséről szóló törvényjavaslatot tárgyalták. E javaslat szerint megszűnnek a vármegyei pénztárak és az adóhivatalok fogják kezelni a megyei pénzeket is, míg a pénzügyigazgatóság végzi az ellenőrzést. *Benedek* János Kossuth-párti ellenzi azt, mert csorbát ejt a megyei önkormányzaton. Így beszél *Bizony Ákos* is, mire a javaslatot elfogadták. *Bedőházy* János a székely vasutak ügyében beszél. Azért szegény a székely nép, mert a székely vasutakat nem építették ki. Mikor lesz ez meg, kérdi a minisztert? Kiadatik a pénzügyminiszternek. *Schmidt* Károly szász képviselő a bur háboru dolgában intéz kérdést a miniszterelnökhöz. Miért engedi meg, kérdi hogy az angolok nálunk lovat vegyenek? *Széll* kijelenti, hogy a lóvásár pusztán a kereskedés dolga, ő a szabad kereskedést nem akadályozhatja; de másfelől az angolokat sem akarja megharagítani, bármennyire együtt is érez a burokkal. A választ tudomásul vették. Decz. hó 13-án még egy rövid ülést tartottak, miután az elnök kiadta a vakációt. Jövő évi jan. 16-ig nem lesz több gyűlés.

A párbaj ellen. Országszerte igen üdvös mozgalom indult meg a párbaj ellen, a mely annyi ártatlan embernek oltotta ki már életét. A párbaj ellenkezik a keresztyén vallással. Vallásos szempontból tehát mi is elítéljük a párbajt. A közös hadügyminiszter a német császár példájára — elrendelte, hogy a katonatisztek ezután csak úgy párbajozhatnak, ha felettes hatóságuk megengedi. A polgárság körében, Budapesten, Nagyváradon, Kolozsvárt és más városokban párbajellenes egyesületek alakultak. Mikor az emberiség egészen a Krisztus zászlója alá sorakozik: akkor megszűnik a párbaj is.

As új római nagykövet. Gróf *Széchenyi* Miklóst a római pápa mellé nagykövetnek nevezték ki az osztrák-magyar monarchia képviselőjeként. Némely lapok örvendeznek, hogy ezt a fontos állást magyar ember nyerte el. A «Magyar Szó» című újság azt írja, hogy ezen egy csepp örülni való sincs, sőt sajnálni lehet, hogy a monarchia nagykövetet küld a pápa mellé, mert nagykövetet csak világi hatalmak mellé szoktak küldeni, s abban, hogy a pápához is nagykövetet küldünk: a pápa világi hatalmát ismerjük el. Ez ellen pedig minden szabadelvűen gondolkozó embernek tiltakozni kell. A pápa nem világi hatalmasság, ott tehát a nagykövetnek helye sincs.

Világkrónika.

As osztrák helyzet. Oda át Ausztriában nagyon gyenge alapokon áll az ország helyzete. Parlamentben a pártok még mindig veszekednek; egymást külömb szavakkal illetik, mint egy becsületes falu gyűlésben tennék. Ilyen viszonyok között nem csudálkozhatunk azon, ha a miniszterelnök, *Körber*, azon kijelentést tette, hogy felfogja oszlatni a parlamentet, s ha ez sem használ: megfogják változtatni az alkotmányt. Vagyis, nem törvényhozásilag, hanem rendeletekkel kormányozzák az országot. Ez a kijelentés Magyarországon is élénk viszhangra talált.

Vilmos német császár, mint legfőbb hadur, szigorú rendeletet adott ki, melyben elrendeli, hogy mielőtt a tisztek párbajoznának, az ügyet mindig becsületbiróság elé kell vinni. Csak, ha a becsületbiróság úgy dönt: azután szabad párbajozni. Ha a becsületbiróság azt mondja, hogy az ügyet *bocsánatkéréssel* is ellehet intézni: ebbe a feleknek bele kell nyugodni.

A bur háboru. Az idei karácsony sem hozta meg az oly régóta óhajtott békét. Mikor a keresztyén világ kegyes áhitattal készül a békeség fejedelmének fogadására: akkor két derék protestáns nép fiai talpig fegyverben állanak, s ütközetre készülnek. Talán a Megváltó születésének áldott ünnepén, egy kissé leteszik a fegyvert a harczfiak is és imádkoznak: jöjjön el a te országod.

Urechia Vazul halála. Kevesen ismerik így leírva ezt a nevet. Urechia Vazul a dákoromán eszmének ujkori apostola volt. Román hitfelei szívében ő ápolta egy életen át azt a gon-

dolatot, hogy Magyarországot fel kell osztani, s Erdély és a déli kisebb államokból meg kell alkotni a nagy Dákoromániát. Ennek a román álomnak a nagy álmadozója, Urechia személyében most sirba szállott Bukarestben.

Lenkikéssítő gyár. Székely-Kereszturon nov. 2-án nyitották meg az első székely lenkikéssítő gyárt. Az új gyárral a gazdasági válságba jutott székely kis gazdákon akar segíteni az állam.

Fejedelmi válópörök. Az európai lapokat közelebbről az a hír járta be, hogy Sándor szerb király és a román trónörökös elakarnak válni feleségeiktől. A hirt ugyan megczáfolták, de a magyar ember azt mondja, nem zörög a haraszt, ha nem fúja a szél.

Hajó szerencsétlenség. San-Francziskótól nem messze két hajó összeütközött és húsz utas a vizbefuladt.

Hóviharok Oroszországban. Oroszországban keményen köszöntött be a tél. Az elmúlt héten nagy hóviharok voltak, s e miatt két vonat összeütközött és 24 ember meghalt.

Pestis Konstantinápolyban. A nemzetközi egészségügyi hatóság megállapította, hogy Konstantinápolyban pestis van. Az onnan jövő vonatokon szigorú zárlatot rendeltek el.

As anarchisták ellen. Rosevelt, az amerikai köztársaság elnöke üzenetet küldött a kongresszusnak, melyben felszólítja a kongresszust, hogy sürgősen szavazzon meg olyan törvényeket, a melyek az anarchistákat az Egyesült-Államokból kizárják és elrendelik, hogy azokat az anarchistákat, a kiket az Egyesült-Államokban találnak, ismét visszavigyék abba az országba, a honnan jöttek. Az elnök és az alelnök ellen elkövetett sikertelen gyilkossági kísérleteket szigorubban büntessék. Az üzenet azt mondja továbbá, hogy az összes civilizált hatalmasságoknak külön szerződésben az anarchisták büntetéseit a nemzetközi jog ellen elkövetett bűntetteknek nyilvánítsák, mint a kalózkodást és rabszolgakereskedést. Ha ehhez hozzájárulnak az európai hatalmak: akkor, lehet, hogy megapad az anarchisták száma.

Kossuth-ünnep New-Yorkban. Mint olvasuk az ott élő magyarok fényes emlékünnepe rendeztek Kossuth Lajos emlékére. Most volt ugyanis ötven esztendeje, hogy Kossuth Lajos Angolországból jövet az észak-amerikai Egyesült-Államok földjére lépett. A new-yorki magyarok körmenetben vonultak fel, amelyben lelkesedéssel vettek részt az amerikaiak is, kik között élénken él még Kossuth Lajos emlékezete. A felvonulást nagyszabású ünnepi lakoma követte.

Egyházi élet.

Karácson. Közel van a Szabadító. Még egy pár nap választ el a keresztyén világ magasztos ünnepétől. Elközelgett a szép, a kedves karácsony, az Isten-ember testet öltésének emlékünnepe. E napon az egész keresztyén világ, mint egy család, mint a mennyei

Atyának gyermekei: úgy borult le, hogy hálat adjon a jó Istennek, a ki egyszülött fiát küldé el az emberiség megváltására. Vajjon, minden szívbe hoz-e örömet, hoz-e békét a karácsoni evangélium? Mi óhajtjuk, hogy hozzon. Kedves olvasóinknak boldog karácsoni ünnepeket kívánunk!

As egyházak államsegélye. Lapunk felelős szerkesztője, Nagy Károly, cikket irt az Erdélyi Protestáns Lapban, az 1848. évi XX. t.-cz végrehajtásáról. Ebben a többek közt azt is megírja, hogy mennyi állami segélyt kapnak az egyes egyházak. Az érdekes cikkből megtudjuk tehát, hogy a római kath. egyház kezében, az állam közvagyonából, 1.964.034 kateszt hold van. A gör. kath. egyház 299.441 holdat bir. Ennek pénzértékét hozzászámítva a vallás és tanulmányi alaphoz, a mi szintén állami adomány: kitűnik, hogy a kath. egyház az állam jóvoltából 500 millió korona értékű közvagyonot bir. Ennek évi jövedelme csekély 25 millió korona. Adnak még a városok, mint pátronusok is a kath. egyháznak legalább is évi 5 millió koronát. Így tehát a kath. egyház évi jövedelme kitesz 30 millió koronát. A görög-keleti egyháznak az államtól nyert javadalma 4 millió 577 ezer 226 korona. Az ágostai evang. egyház 711 ezer 692 kor. évi államsegélyt élvez. Az evang reform. egyház évi államsegélye 1 millió 665 ezer 226 korona. Az unitárius egyháznak évi 132 ezer 400 koronát ad az állam. A zsidók 202 ezer 272 koronát kapnak. Mit csinálnak az egyes egyházak az államtól nyert évi jövedelemmel? A római katolikusok iskolai célra adnak évenként 6 millió 145 ezer koronát; egyházi célra nekik megmarad: 18 millió 885 ezer korona. A görög katolikusok és görögkeletiek szintén 6 millió fölül takarítanak meg egyházi célokra. Mig mi, evang reformátusok évenként iskolai célra kiadunk 3 millió 239 ezer koronát; vagyis többet adunk ki annál, mint a mit kapunk: 1 millió 574 ezer koronával. Mi tehát az államsegélyből tulajdonképpen semmit sem tudunk egyházi célra megtartani. Ez az oka, hogy nálunk, átlag minden lélekre, 4 korona egyházi teher esik. A számok tehát azt mondják, hogy nemcsak az 1848. évi törvény nincs végrehajtva, de a haza polgárai között még a közteher viselés sem egyenlő. Ezért kell sürgetnünk az 1848. évi XX. tv. végrehajtását.

Egy pap áttérése -- a szósséken. Párját ritkító dolog történt vasárnap egy párisi templomban. Bonnel abbé prédikált, s a beszéde befejeztével a szószékről kijelentette, hogy áttért a protestáns hitre s új vallásában is folytatni fogja lelkipásztori működését. A prédikáción jelen volt ájtatos hívők persze fölötte megbotránkoztak ezen az éppen nem várt kijelentésen s zajongva mentek el a templomból.

Szives kérelem.

Lapunk szives olvasóit, kik a «Vasárnap» mellett híven kitartottak s kiket mi ez uton szol-

gálni legkedvesebb munkánknak tartottuk, tisztelettel kérjük: siessenek az új esztendőre előfizetéseiket megújítani. Kérjük, hogy a ki csak teheti küldje be az egész esztendei árt (4 kor.) egyszerűen. Így neki is kevesebb postaköltsége lesz nekünk is. Azonfelül az ujság is pontosabban megyen. A ki azonban nem teheti, küldheti, mint eddig: félévre (2 kor.) negyedévre is (1 kor.) Rajta leszünk, hogy zavar így se legyen. Hanem van még egy nagy kérésünk: **igyekessék minden előfizetőnk még újakat is szerezni, hogy lapunk megélhessen s terjessze az evangéliumi református hit világát. Hadd legyen a mi sok munkánk is megfizetve azzal, hogy az igazságot sokan fogadják szíveikbe!**

A «Vasárnap» szerkesztősége.

Vegyes hírek.

A «Vasárnap szeretet alapjára» újabb adományokat kaptunk a következőktől: Barta Mihályné (Kökös) 1 kor.; ifj. Kassai Alagrtné (Sz.-Udvarhely) 1 kor.; Kiss Józsefné (Tömös, pályaudvar) 2 kor.; Egy olvasó (Kolozsvár) 1 kor. Begyűlt eddig összesen 19 kor. Midőn a szíves adományokat ezennel örömmel nyugtázzuk, szívből jövő hálánkat fejezzük ki azon szegény árvák nevében is, kiket a begyűlt összegből valami karácsonyi emléktárggyal fogunk megajándékozni. Áldja és szentelje meg az Isten a nemes szívű adakozókat.

A dohányzás ellen. Párisban van egy szövetség, mely a dohányzás ellen küzd. Ennek a szövetségnek az alapítója egy Decroix nevű ember volt, ki annyira ment, hogy a dohányzó embereket törvény által akarta megbüntettetni. Hívei most szobrot emeltek neki.

Mennyit jövedelmez egy gőzhajó. Az «Oceanic» óriási személyszállító gőzösnek a legutolsó amerikai útja volt eddig a legjövődelmesebb járata. Utazott rajta az első osztályon 357 utas, 38 komornával és komornyikkal; 259 másod és 1300 harmadosztályu utas. Az elsőosztályu utasok fizettek fejenként 800 márkát a jegyért, ez 285.600 márka. A komornyikok és komornák 240 márkájával fizettek 9120 márkát. A másodosztályu utasok fizettek 200 márkájával 51.800 márkát, a harmadosztályu utasok fizettek 120 márkájával 150.000 márkát. Összesen tehát 502.520 márkát. Az «Oceanic» egy járatának kiadása 140.000 márka, maradt tehát tiszta nyereségül egy járat

után 362.520 márka. Ez azonban csak a menetjegyek után befolyó tiszta nyereség. Idejön még a bor, szeszes ital, szivar stb. eladásból befolyó igen tetemes mellékjövedelem.

Falk Miksa dr. Ezelőtt ötven esztendővel szerezte meg Falk Miksa budapesti ujságíró a doktori czimet. Ez alkalomból tiszteletére nagy ünnepélyt rendeztek és a pesti egyetem újból jubiláris doktorrá avatta. Annak idején Erzsébet királynét Falk tanította a magyar nyelvre. Falk, különben zsidó.

Viszátértek. Zemplénmegyéből ez év folyamán 234 vándoroltak ki Amerikába. Ebből 101-en vissza is tértek, mert nem kaptak munkát.

As itatás befolyása a tejkiválasztásra. Az itatás mindenekelőtt a tejminnyiségre van befolyással és arra, hogy a benne foglaltatott víz milyen arányban áll zsir- és szárazanyag tartalmához. Vizenyős takarmány emeli a tejminnyiséget, de csökkenti a zsir- és szárazanyag tartalmát. Tisztátalan ivó víz a tejkiválasztást csökkenti, a tejminnyiséget apasztja, mert általa idegen anyagok kerülnek a tehén gyomrába, onnan a tejbe s ezek a tejszint használhatatlanná, ragadóssá teszik. Nagyon hideg víz csökkenti a tejhozamot, de ha téiben 20—25 fokra melegítjük a vizet, a tejminnyiség növekedése észlelhető. Az ivóvíz hőfoka sohase legyen 10 fok alatt, mert különben könnyen emésztési zavarok, kólika, hasmenés, rheuma, elvetélés, stb. állhat be. Ha a tehének választására bizzuk az ivóvizet, azok is mindig a melegebb ivóvizet inkább fogják szeretni, mint a hidegebbet. Czélszerű ivóviznek a fatarány, mert ezek kissé melegebben tartják a vizet.

Szerkesztő postája.

Olvasóinknak: A mult számban közölt bibliai kérdés helyes megfejtése: **Máté VI. 9-13 és Luk. XI. 2-4**. A megfejtéseket kérjük szerdáig pontosan beküldeni, mert lapunkat e napon lezárjuk és így a későbbben érkező megfejtők neveit nem közölhetjük.

Helyesen fejtették meg: Bokor M. (1), Ekkert Gy. (2), Monoky I. (1), Holstein Gy. (2), Özv. Sófaly J.-né (1), Bogdán J. (3), Varga K. (4), Brandt V. (4), Héczey F. (4), Megyery K. (4), Somodi E. (4), Gaal I. (4).

M. Deése. F. S. Hozni fogjuk; de e számból már kimaradt.

Sülkény D. J. Köszönettel vettük Jövő évben; mivel most az aktuális cikkek közlésére szoritkozunk. Kérésének szívesen eleget teszünk annak idején. Szíves üdvözléssel.

Halmagy I. D. Méltóztassék beküldeni szerkesztőségünknek, szívesen megadjuk rá véleményünket. Érdeklődését köszönjük!

Tudakozzátok az irásokat . . . János ev. V 39.

Kalauz Biblia olvasáshoz a következő héten.

Vas. decz.	22.	Máté VII. Ne ítélj! Szoros és széles kapu . . .
Hétf.	"	23. János ev. I. 29—34. János bizonyág tétele Krisztusról.
Kedd	"	24. Luk. II. 34—40. Simeon és Anna bizonyág tétele Jézusról.
Szerda	"	25. Máté II. Krisztus születése, a bölcsék tisztelgése stb.
Csüt.	"	26. Galath. lev. IV. 1—7. Kibocsátá Isten az ő fiát . . .
Pént.	"	27. Ján. ev. I. 1—29. Az isteni ige testté lett . . .
Szom.	"	29. Zsolt 103. Aldjátok az Urat, mert ő jó.

Keressünk feleletet a következő bibliai kérdésre.*

A föld legszebb és legjobb kórusa volt az, mely Krisztus születését először hírül vitte. — hogy nevezi a biblia e kart? Hol van erről említés téve Lukacsnál?

Titus lev. II. 11. (Karácsony.) Megjelent az Istennek idvezítő kegyelme minden embereknek.

* Lapunk minden számában hozunk ezután ilyen bibliai kérdést; a kik tíz kérdésre helyes feleletet küldenek, azok közül egynek — kire a sorsolás esni fog — lapunkat egy negyed évig ingyen megküldjük. Megfejtéseket (egy levelezőlapon minden héten szerdáig) e rovat vezetőjének: BIRTHA József címére (Kolozsvár, ref. theologia 5. ajtó) tessék elküldeni.

Nyomatott Gámán János Örököse könyvnyomdájában, Kolozsvárt.